

Дневни лист: Интервју са високим представником

Разговарала: Сања Бјелица Шаговновић

Високи представник међународне заједнице у БиХ Валентин Инцко у интервјуу за Дневни лист говори о актуелној ситуацији у земљи те упозорава како што прије треба изићи из актуалне кризе, а једино рјешење за то је компромис и дијалог.

Инцко је мишљења да неки лидери намјерно изазивају кризу, те да ово што сада раде није оно што су обећали грађанима на изборима. Што се тиче локалних избора, позива грађане да изађу и гласају те изаберу оне који ће најбоље рјешавати њихове животне проблеме. Што се тиче Мостара који неће имати изборе када и друге општине и градови у БиХ, високи представник каже како ће се ОНР у идућим данима директно укључити у рјешавање мостарског проблема.

Дневни лист: Политичка ситуација у БиХ је јако компликована. Не знамо ко је власт, а ко опозиција. Лагумџија жели да смијени министре СДА, Додик Лагумџију. Земља је у застоју. Рјешење се и не назире. Шта је излаз?

Валентин Инцко: БиХ сигурно заостаје иза остатка региона на путу интеграције у ЕУ и НАТО. Ова разлика ће се сигурно повећавати ако ваши политички лидери коначно не оставе по страни страначка питања и фокусирају се на оно што је потребно земљи као цјелини. Чињеница да ће се Хрватска формално прикључити ЕУ и почети ново поглавље у својој историји наредне године требало би да буде стварни позив на буђење свима. Чланство Хрватске ће имати значајне импликације за БиХ. Да би се изашло из тренутне кризе дијалог и компромис немају алтернативу.

Дневни лист: Сами сте прије неколико дана изјавили да

стабилност БиХ и даље представља изазов и стално захтијева дјеловање јединствене међународне заједнице. Хоће ли због актуелне ситуације бити ангажмана међународне заједнице и Ваше канцеларије. Хоћете ли барем неким консултацијама и савјетима помоћи да се изађе из кризе?

Валентин Инцко: У овом тренутку не постоје такве намјере. БиХ је земља која има аспирације за чланство у евро-атлантским структурама, а њени лидери треба да покажу да су способни за рјешавање питања и проблема самостално. Јасно је да неки лидери намјерно изазивају кризу како би показали да БиХ није способна да функционише. А неки други, који немају исте такве циљеве, нису у стању да крену даље од уских политичких интереса и раде у интересу цијеле БиХ. Резултат ове комбинације је катастрофалан за обичне људе у овој земљи: реформе су блокиране, а напредак БиХ ка интеграцији са ЕУ и НАТО-ом је заустављен. Међународна заједница жели да се БиХ назауостављиво нађе на путу интеграције у ЕУ и НАТО.

Дневни лист: Да ли је по Вама требало улазити у процес реконструкције власти на нивоу БиХ и на нивоу Федерације? Нова парламентарна већина у Федерацији тврди како им је онемогућено да спроведу реконструкцију у Федерацији због наводних блокада од стране предсједника и потпредсједника Федерације. Хоћете ли се Ви укључивати у овај процес?

Валентин Инцко: Међустраничка политика није нешто чиме би ОНР требало да се бави. Ја се старам да се Устав и закон у потпуности поштују. Вјерујем да што се прије окончају ови садашњи потреси – то боље. Ове активности око преустроја власти већ су имале за резултат превише изгубљеног времена и скренуле су пажњу са реформи које су очајнички потребне овој земљи. Ниједна странка није ово обећала бирачима прије двије године. Они треба да испуне оно што су обећали.

Дневни лист: У јавности се већ извјесно вријеме могу чути информације о томе како међународна заједница заговара реконструкцију Федерације, смањење броја кантона. Да ли је то

рјешење? Постоји ли можда неки модел као приједлог међународне заједнице? Колико би кантона, по Вама, било најбоље рјешење и може ли се кроз “окрупњавање” кантона доћи до хрватске федералне јединице?

Валентин Инцко: У принципу, поједностављење система у Федерацији, смањење трошкова и побољшање ефикасности уз једнаку заштиту за све је нешто што смо увијек подржавали и не видим разлог зашто би се неко противио овим принципима.

Дневни лист: Политичке странке су послале своје приједлоге амандмана на Устав БиХ када је у питању случај “Сејдић-Финци”. Чији је приједлог најбољи?

Валентин Инцко: Битно је да ваши политички лидери постигну компромис. Увјерен сам да странке могу пронаћи довољно заједничких елемената за рјешавање већине неријешених питања и проблема које има ова земља. Пресуда у случају Сејдић-Финци представља обавезу Босне и Херцеговине према Стразбуру и шансу у односу на Брисел. Истинско питање је да ли су изабрани лидери спремни да досљедно спроведу у дјело властите изјаве о опредјељењу за интеграцију БиХ у ЕУ. Сада је пред њима шанса коју могу искористити.

Дневни лист: Да ли ћемо можда имати неке санкције од ЕУ-а због пробијања рокова? И чему рокови ако нема санкција?

Валентин Инцко: Нисам у позицији да коментаришем рокове садржане у Мапи пута ЕУ. Треба да питате лидере шта су они спремни да учине како би вратили свој кредибилитет, с обзиром да већ нису испоштовали рокове које су сами себи поставили.

Дневни лист: Ко је по вама најбољи политички лидер у БиХ који би могао повући земљу напријед?

Валентин Инцко: Онај који одржава обећања о побољшању услова живота грађана који су га изабрали и усмјерава своје напоре на оно што уједињује грађане БиХ, а не на оно што их разликује. Политичар који не спекулише о неким илузорним сценаријима,

него ради у оквиру система како би побољшао услове живота грађана. Лако је ући у конфронтацију, а тешко је остварити сарадњу и постићи компромис.

Постоји већ неколико таквих лидера у одређеним локалним заједницама. Волио бих да их има више.

Дневни лист: Мостар је једини град у БиХ који неће имати изборе 7. октобра. Политичке странке не желе да постигну договор око измјена дијела Статута Мостара и Изборног закона које је наложио Уставни суд БиХ. Ваша Канцеларија се већ укључила у проблематику. Шта ћете предузети?

Валентин Инцко: Да, једино мјесто у БиХ гдје људи неће моћи искористити своје право да гласају у октобру је Мостар. То је жалосна ситуација која директно утиче на грађанска права становника Мостара.

Након неуспјешних напора у Парламентарној скупштини и Градском вијећу да се пронађе рјешење за имплементацију одлука Уставног суда БиХ, међународна заједница је закључила да ОНР може помоћи у рјешавању ове жалосне ситуације. Ми нисмо жељели да будемо укључени, али од изузетне је важности за ову земљу да се поштују одлуке Уставног суда и да сви грађани могу да остваре своје право да гласају.

ОНР има пуну подршку амбасадора земаља чланица Управног одбора Савјета за имплементацију мира да се ангажује у процесу заједно са локалним странкама на основу низа општих ставова и принципа. Планирам да у наредним данима сазовем састанак странака како бих предложио даље кораке. Тај процес ће ићи корак по корак. Почетна фаза ће бити прикупљање основних информација. То би требало помоћи странкама у њиховим наредним разговорима.

Дневни лист: Бошњаци траже подјелу града, Хрвати Мостар као једну општину и једну изборну јединицу. Да ли је и једно од тих рјешења могуће?

Валентин Инцко: Мостар ће напредовати једино ако буде компромиса: ниједна странка неће добити све што жели. Уствари, ово је један од основних принципа који се морају узети у обзир при тражењу рјешења. Али позитивним приступом, свака странка може допринијети рјешењу које ће прије свега бити у корист грађана Мостара. Мислим да грађани желе уједињен и просперитетан Мостар, који ће бити достојан свога имена.

Дневни лист: Кад ће бити затворен ОНР?

Валентин Инцко: Политика је међународне заједнице да се то не деси све док се не спроведе програм „5+2“, који је донио Савјет за имплементацију мира 2008. године. А кад ће се то десити – питање је које треба поставити лидерима ове земље.

Дневни лист: Како коментаришете чињеницу да је у БиХ више од пола милиона незапослених људи, а да се политичари не баве тиме, као ни другим животним проблемима?

Валентин Инцко: Незапосленост је једна од најскандалознијих ствари у БиХ, са најтужнијим могућим посљедицама за њене грађане. Ово је резултат дуготрајне праксе у којој политичари не осјећају притисак грађана и стога не разумију да су они одговорни онима који су их изабрали, а не страначким елитама.

Локални избори ће бити одржани наредног мјесеца. За свакодневни живот грађана, локални избори су важнији од општих, јер се односе на њихово непосредно окружење. Такође, у многим случајевима, грађани познају кандидате довољно добро да имају солидну основу да одлуче за кога гласати.

Стога се надам да ће сваки бирач, на свом путу до бирачког мјеста, пажљиво погледати око себе и запитати се колико је задовољан напретком своје средине и услугама које пружају локалне власти? Јесу ли контејнери за смеће пуни или се смеће редовно одвози? Да ли је било текуће воде јутрос када сте се пробудили и хтјели умити? То су ствари о којима треба да брину локални лидери јер су због тога добили повјерење својих бирача. Бити политичар значи: рјешавати проблеме. Ко није

способан да тако ради, не заслужује подршку бирача. Размислите о томе ко има најбољи и најлакше спроведив план за напредак ваше заједнице. И што је најважније, отиђите до бирачког мјеста и гласајте.